

§ 237

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Anna Vuorjoen toivomusponnosta koskien mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujonojen purkamisen toimenpidesuunnitelmaa

HEL 2020-007842 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Anna Vuorjoen mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujonojen purkamista koskevasta toivomusponnosta:

”Toivomusponnossa kaupunginvaltuusto edellyttää selvittämään mahdollisuutta laatia toimenpidesuunnitelma siitä, miten mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden jonot saadaan puretuksi ennen psykiatrian osastotoimintojen siirtymistä Auroran sairaalasta Laakson yhteissairaalaan.

Helsingissä on laadittu asunnottomuuden vähentämisen toimenpideohjelma. Sosiaali- ja terveystoimi on aloittanut mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujonojen purkamisen osana tätä kaupunkitasoista toimenpideohjelmaa ja jatkanut asunnottomuutta vähentävien sosiaali- ja terveystoimien kehittämistä valtionavustuksen tuella toteutettavalla erillishankkeella. Auroran sairaalaan perustetaan vuoden 2021 alussa kaksi uutta asumisyksikköä mielenterveyskuntoutujille.

Helsingissä arvioidaan olevan vajaat 4000 asunnotonta. Syyskuussa sosiaali- ja terveystoimen asunnottomien jonossa oli kaikkiaan 1002 asunnotonta, joista 325 jonotti mielenterveysasiakkaiden asumisyksikköön ja 677 asunnottomien yksikköön. Helsingin asunnottomien asumispalveluissa on 14 asumisyksikköä, joista kolme on omaa toimintaa. Asunnottomien asumispaikkoja on noin 4000 (itsenäistä asumista, tukiasumista ja palveluasumista) ja mielenterveyskuntoutujien asumispaikkoja on noin 2000. Ostopalvelujen osuus kustannuksista on noin 85 prosenttia ja kaupunki käyttää palvelusta kaiken olemassa olevan kapasiteetin. Virtaavuuden näkökulmasta asiakkaan palveluasumiseen siirtymisen prosessi on pitkä ja prosessista poistuvia asiakkaita on vähän.

Helsingissä on tehty sosiaali- ja terveystoimen, kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginkanslian yhteistyönä toimenpidesuunnitelma asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Tuetun asumisen jonoja on purettu. Sosiaali- ja terveystoimialalla on hankittu esimerkiksi mielenterveysasiakkaiden asumispalveluja noin 10 000

asumisvuorokautta enemmän vuoden 2020 syyskuun lopun tilanteessa kuin vastaavana ajankohtana viime vuonna. Lisäksi psykiatrian avohoidon liikkuvia palveluja on lisätty mielenterveysasiakkaiden asumiseen.

Sosiaali- ja terveystoimi kehittää asunnottomuutta vähentäviä sosiaali- ja terveystoimen palveluja myös valtionavustuksen tuella toteutettavalla erillishankkeella. Hanke on aloitettu lokakuussa 2020, ja se kestää kaksi vuotta. Hankkeessa parannetaan matalan kynnyksen palveluja ja toimintamalleja, joiden kautta erityisen tuen tarpeessa oleva henkilö saa sujuvasti avun yksilöllisiin tarpeisiinsa. Erillishanke liittyy hallituksen tavoitteeseen asunnottomuuden puolittamiseksi ja Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman tavoitteisiin. Hanke on osa kaupunkitasoista strategianmukaista asunnottomuuden ennaltaehkäisyä ja vähentämisen toimenpideohjelmia, ja toimenpiteillä parannetaan sosiaali- ja terveystoimen paljon palveluita tarvitsevien asiakkaiden palveluita.

Auroran sairaalassa on tällä hetkellä 214 psykiatrian sairaansijaa. Pääkaupunkiseudun sairaala-aluevisio 2030 mukaisesti Laakson yhteissairaalan hankesuunnitelmassa Helsingille on varattu 175 psykiatrian sairaansijaa. Laakson sairaalan on suunniteltu valmistuvan aikaisintaan vuonna 2026.

Mielenterveyskuntoutujien palveluasumiseen jonotti kuluvan vuoden lokakuussa Aurorassa 50 henkilöä. Jonottajista vajaa puolet odotti palveluasumispaikkaa Auroran sairaalan vuodeosastoilla. Loput jonottavat palveluasumispaikkaa Auroran sairaala-alueella sijaitsevissa psykiatrian asumiskuntoutusyksiköissä.

Vuoden 2021 alussa Auroran sairaalan 30 psykiatrian sairaansijaa muutetaan kahdeksi kuntouttavaksi mielenterveyspotilaiden asumisyksiköksi. Auroran sairaalaan jää näin 184 sairaansijaa ja 128 psykiatrian asumiskuntoutuspaikkaa. Laakson yhteissairaalaan suunniteltu sairaalahoidon kapasiteetti on riittävä, eikä muutos vähennä Helsingin kykyä vastata akuuttiin psykiatrisen sairaalahoidon tarpeeseen. Samassa yhteydessä sairaalasta vapautuvia henkilöstöresursseja kohdennetaan kotiin vietäviin avohoitopalveluihin. Tavoitteena on lisätä kotona asumisen tukea, vähentää sairaalahoidon tarvetta ja edistää asukkaan kuntoutumista kohti kevyempiä asumispalveluja. Psykiatrisen hoidon, kotihoidon ja asumispalvelujen yhteistyötä vahvistetaan.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Mielenterveyskuntoutujien palveluasumispaikkojen puutteen vaikutukset kohdistuvat haavoittuvan potilasryhmän kuntoutumismahdollisuuksiin pitkittämällä tarpeetonta sairaalassaoloa ja heikentämällä kuntoutujan asuinolosuhteita sekä sosiaalisia elinolosuhteita.”

Käsittely

Psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja Mikko Tamminen oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vuorjoki Anna, toivomusponsi, Kvsto 10.6.2020 asia 10

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja Mikko Tamminen on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Anna Vuorjoen toivomusponnosta koskien mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujonojen purkamisen toimenpidesuunnitelmaa. Toivomusponnossa kaupunginvaltuusto edellyttää selvittämään mahdollisuutta laatia toimenpidesuunnitelma siitä, miten mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden jonot saadaan puretuksi ennen psykiatrian osastotoimintojen siirtymistä Auroran sairaalasta Laakson yhteissairaalaan.

Lausuntoa on pyydetty 15.12.2020 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vuorjoki Anna, toivomusponsi, Kvsto 10.6.2020 asia 10

01.12.2020

Asia/7

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano